

Nr 255

Av herr **Pettersson, Harald, m. fl.**, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 18, med förslag till lag om ändrad lydelse av 14 § landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319).

(Lika lydande med motion nr 324 i Andra kammaren)

Kungl. Maj:t har i proposition nr 18/1966 föreslagit en ändring i 14 § LL som avser den senaste tidpunkt då indelning av landstingskommun i valkretsar och antalet landstingsmän kan jämkas inför ett allmänt landstingsmannaval. Denna tidpunkt, som f. n. är utgången av april månad det år då valet äger rum, skall enligt förslaget vara utgången av maj månad samma år. Motivet till lagändringen är att möjliggöra jämkning även med anledning av sådana kommunindelningsändringar som beslutas under valåret fram till april månads utgång. Kammarkollegiet, som i skrivelse till Kungl. Maj:t pekat på detta förhållande, hade föreslagit att bestämmelsen i 14 § LL om sista dag för jämkningsbeslut skulle upphävas. Remissinstanserna, som tillstyrkt att tiden för jämkningsbeslut sträcks ut, har emellertid förordat att en viss begränsning av tiden behålls. Dessa framhåller bl. a. att valkretsindelningen och antalet landstingsmän måste fastställas i god tid före valet med hänsyn till de förberedelser för valet som länsstyrelserna och de politiska organisationerna skall vidta.

En utsträckning av tiden för jämkningsbeslut måste otvivelaktigt medföra de största svårigheterna för de politiska organisationerna. En i och för sig liten kommunindelningsfråga kan medföra en genomgripande översyn av valkretsindelningen. De politiska organisationer, som har en valkretsorganisation som sammanfaller med landstingsvalkretsens område, blir starkt lidande på varje utsträckning av den tidpunkt det här är fråga om. Man kan bl. a. — på grund av tidsbrist — bli tvingad att göra avkall på det demokratiska förfaringsätt vid kandidatnomineringen som förnominering och omröstning i avdelningarna innebär.

Det torde inte vara någon tvekan om nödvändigheten eller önskvärdheten av att valkretsindelningen — beträffande landstingsvalen — på sikt kommer att så långt möjligt anpassas till de kommunala samarbetsblocken. Möjligheter till detta föreligger också, och så vitt det är oss bekant har man redan i höstas inom vissa landstingsområden fastställt en valkretsindelning, där man dels tagit hänsyn till kommunsammanslagningar som man väntat skulle komma att träda i kraft den 1 januari 1967, dels sökt att få så nära anslutning som möjligt till

gränserna för de kommunala samarbetsblocken. För de landsting som inte gjort sådana ändringar finns ju enligt gällande bestämmelser möjlighet att före april månads utgång göra erforderliga jämkningar i valkretsindelningen. De kommun-sammanslagningar som kan bli fastställda men som vid jämkningar i valkretsindelningen inte blivit beaktade bör enligt vår mening inte inverka på valet för kommande mandatperiod.

Enligt en från inrikesdepartementet utsänd PM angående verkan av ändringar i kommunindelningen inom landstingskommun på valkretsindelningen för 1966 års landstingsmannaval synes LL inte ge något stöd för att landsting skulle vara skyldigt att i anledning av beslut om ändring i kommunindelning jämka indelningen i valkretsar för landstingsmannaval som äger rum redan innan den nya kommunindelningen träder i kraft. Svenska landstingsförbundet har också i sitt remissyttrande tagit upp frågan om det är möjligt att behålla valkretsindelningen oförändrad under en mandatperiod när kommuner som tillhör olika valkretsar läggs samman genom en ändring i kommunindelningen.

Vi förordar att nu gällande senaste tidpunkt för jämkning i valkretsindelningen måtte bibehållas. Man skulle därigenom undvika att alltför nära valet få förslag till valkretsindelning som tillkommit under trycket av alltför stor tidsnöd. Man skulle också möjliggöra för de politiska organisationerna att på ett för väljarkåren förtroendeingivande sätt sköta valförberedelserna.

Med stöd av ovanstående får vi hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 18/1966 angående ändring i 14 § LL.

Stockholm den 25 januari 1966

Harald Pettersson

G. Ivar Virgin

Ivan Svanström
